

Avrupa, GDO'lardan çıkma hakkını oyluyor

Автор(и): Нора Иванова, Редактор Растителна Защита /РЗ/

Дата: 03.03.2015 Брой: 3/2015

13 Ocak Salı günü, Avrupa Parlamentosu her bir AB ülkesinin kendi topraklarında genetiği değiştirilmiş ürünlerin (GDO'lar) tanıtılmasını ve kullanımını kontrol etmesine izin veren yeni mevzuatı oyladı. Bu ürünlerin yasaklanması veya onaylanması, Birliğin üyeleri için kişisel bir öncelik olacak, aynı zamanda GDO'lar lehine veya aleyhine genel Avrupa düzeyindeki karar da yürürlükte kalacak. Yeni kurallar 2010'dan beri genel kurul salonunda tartışılıyordu, ancak tartışılmalı konu ve farklı Avrupa ülkelerinin temsilcileri arasında fikir birliği eksikliği nedeniyle müzakereler zor geçti.

Yeni mevzuatın raportörü Frédérique Ries'e göre, anlaşma AB topraklarında GDO ürünlerin kabulü veya tamamen reddi konusundaki tartışmayı derinleştirecek. Öte yandan, belirli bir ülkenin mevzuatına göre genetiği değiştirilmiş ürünlerin yetiştirilmesini kısıtlama fırsatı sunuyor.

Yeni kurallar, bir üye devletin yürüttüğü çevre politikası, bölgesel ve yerleşim planlaması ile sosyo-ekonomik etkiye dayalı olarak GDO yasağını düzenleyecek. Avrupa Gıda Güvenliği Otoritesi (EFSA), doğru ve objektif karar almayı sağlamak için farklı ülkeler tarafından sunulan verileri periyodik olarak izleyecek.

GDO'lardan çekilme anlaşması, büyük şirketlerin yerel pazara erişimlerinin kısıtlanması için onaylarını verebilecekleri bir prosedür sağlayacak. Bir devlet ile küresel bir şirket arasında karşılıklı anlaşma olmaması, belirli bir ülke topraklarında belirli bir ürünün yasaklanmasına ilişkin tek taraflı kararı kısıtlamayacak.

GDO'lu ürünlerin yeni düzenlemesi, 2015 yılında yürürlüğe girmesi planlanan Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı (TTIP) anlaşmaları paketinin bir parçasıdır. Ve ABD ile Avrupa arasındaki bu tartışmalı anlaşmaya ilişkin özel belgeler Ocak ayı başında ilk kez yayınlanmış olsa da, tarım ürünleri ve gıda için güvenlik standartları da dahil olmak üzere her alanda ortak mevzuatın nasıl işleyeceği hala net değil. Büyük tehditlerden biri, şirket firmalarının, bir "yatırımcı-devlet" anlaşmazlık çözüm mahkemesinin getirilmesiyle öncesine göre önemli ölçüde daha fazla güce sahip olacak olmasıdır. Böylece, Birliğin üyelerinden biri kendi topraklarında GDO'lu ürünlerin tanıtılmasını reddetmeye karar verirse, reddedilen şirket, nihai kurum olan AB'nin müdahale edememesi koşuluyla devleti dava edebilir. Bu sinir oyununda, kazananın kim olacağı belli değil?

Üye devletler ayrıca, genetiği değiştirilmiş ürünlerin diğer ürünleri kirletmemesini sağlamalı, özellikle de komşu ülkelerin kirlenmesinin önlenmesine dikkat edilmelidir.

Şu anda Avrupa'da onaylanmış tek GDO'lu ürün, Monsanto'nun zararlı böceklerle dirençli **MON810** mısıridir. 2013 yılında BASF'in **Amflora** patates çeşidi resmen yasaklanmış olsa da, daha önce Avrupa Komisyonu bu ürünün Avrupa pazarına girmesine izin vermişti.